

BASIS CURSUS

Inleiding Oude Testament

Mozes ontvangt de Wet

Inleiding Oude Testament

De **studie** van het Oude Testament (OT) is bij veel gelovigen niet favoriet. Vaak kennen we wel een aantal hoogte- en dieptepunten uit de OT'ische Bijbelse geschiedenis, maar daar houdt het dan vaak mee op. En dat is helaas erg jammer, want het OT bevat vele (geestelijke) lessen, óók voor de gelovigen uit deze tijd.

HET BELANG VAN STUDIE VAN HET OUDE TESTAMENT

Augustinus heeft eens gezegd:

"In het Oude Testament is het Nieuwe Testament opgesloten, in het Nieuwe Testament is het Oude Testament onthuld".

Het één kan daarom niet zonder het ander, het is anders een incompleet verhaal.

Helaas -zeker in "evangelische kringen", waar ik zelf toe behoort- is studie van het OT niet populair. Veel "Nieuw Testamentische" Christenen denken ook dat het OT heeft "afgedaan". Niets is minder waar! Om te beginnen: het OT is niet voor niets het éérste deel van de Bijbel en is tevens de basis van het Nieuwe Testament (NT). Immers, als in het OT de Messias niet beloofd was, was het NT nooit tot stand gekomen. De hele Bijbel is één geheel en dient dus ook zo gelezen te worden. Hier kunnen de "Evangelicals" nog iets leren van de "Reformatorische" broeders en zusters!

In het NT vertelt Petrus hoe deze boeken tot stand zijn gekomen:

"door de Heilige Geest gedreven, hebben mensen van Godswege gesproken" (2 Petrus 1:21).

Het OT is dus door God geïnspireerd. De 39 boeken van het OT zijn geschreven door 32 mensen. Toch is er sprake van een consistent geheel van boeken; nergens spreekt het elkaar tegen. Dit toont dat de 32 schrijvers allemaal uit één en dezelfde bron putten: God liet hun weten wat geschreven en bewaard moest worden.

HET OUDE TESTAMENT IN HOOFDLIJNEN

De Bijbel is ingedeeld in twee gedeelten, het Oude- en Nieuwe Testament. Het Oude Testament (OT) bevat 39 boeken. Het begint met Genesis en eindigt met Maleachi. In het OT lezen we van het handelen van God met de mens, van het begin van de wereld tot de geboorte van Jezus Christus. Het OT was oorspronkelijk geschreven in het Hebreeuws en Aramees, door verschillende mensen. De meeste zijn, met zekerheid, geschreven door mannen. In een aantal gevallen gáán deze boeken over vrouwen, zonder uitzondering vrouwen die een bijzondere positie of rol vervulden in de geschiedenis van Israël en in de bloedlijn van de Here Jezus (Esther, Ruth). Het boek Esther is zeer bijzonder: in het hele boek wordt de naam van God nergens genoemd maar toch is God's handelen -in het boek- met Zijn volk Israël duidelijk herkenbaar.

Zoals we in de starterslessen al hebben gelezen zijn de boeken verder onderverdeeld of onder te verdelen in

1. Wet

De eerste 5 boeken van de Bijbel. Genesis t/m Deuteronomium. De boeken zijn geschreven (v.w.b. Genesis is er wellicht sprake van bundeling van reeds bekende geschriften of overleveringen) door Mozes.

1. In Genesis vinden we het verhaal van het ontstaan van de mens, het huwelijk, zonde, dood, de verschillende talen, het volk Israël - én.. God's plan om de mensheid te redden van de zonde! Genesis verteld ook over mannen als Noach, Abraham, Izak, Jakob en Jozef. Deze mannen worden vaak de "patriarchen" genoemd. Patriarch betekent "hoofd", van de familie of een groep of volk. Ze worden ook wel de "aartsvaders" genoemd.
2. Genesis verteld ook over het ontstaan van het volk Israël, éérst als natuurlijk volk maar ook als een 'geestelijk volk' wanneer zij de Wet krijgen en hen religie vaste vorm krijgt in die zin dat alles wat zij geloven of dienen te geloven en aanvaarden op schrift wordt gesteld. Vanaf dat moment

hadden zij "de Schriften" (zie eerdere lessen). Daarvoor sprak God rechtstreeks met de aartsvaders! In Exodus lezen we verder over het handelen van God met Zijn volk, Israël. En in Leviticus en Deuteronomium wordt de Wet van God beschreven. Het bevat de Tien Geboden en vele andere wetten. Deze "Wet van Mozes" is exclusief gegeven aan Israël, vergelijk Exodus 19:3 "Zó zult gij zeggen tot het huis van Jakob en medelen aan de Israëlieten" en Deuteronomium 5:1 v.v. "Hoor, Israël, de inzettingen en verordeningen, die ik heden doe horen opdat gij ze leert...". Christus vervulde de(ze) wet door te sterven aan het kruis en heeft die daarmee weggenomen zodat de wet de mens niet meer in de weg staat om -via Hem- rechtstreeks tot God te naderen. Zijn sterven was daarmee het einde van de Tempeldienst. Matteüs 5:17, 18: "Ik ben niet gekomen om te ontbinden maar om te vervullen". Vgl. ook Galaten 3:23-28. Nummeri vertelt -tot slot- over de omzwervingen door de woestijn en er zijn ook nog enkele wetgevende gedeelten.

2. Geschiedenis

De volgende 12 boeken (Jozua, Richteren, Ruth, 1 & 2 Samuël, 1 & 2 Koningen, 1 & 2 Kronieken, Ezra, Nehemia en Esther) zijn "geschiedenisboeken". Zij vertellen over de historie van het volk Israël en door deze historie heen zien wij hoe God handelt met Zijn volk. Onder andere de bouw van de Tempel wordt er in beschreven, de oorlogen, etc. Zij laten zien hoe Israël een machtig en rijk volk werd maar later verdeeld werd in twee aparte koninkrijken. De boeken laten ook zien hoe het volk Israël God uit het oog verloor, Hem verliet om afgoden achterna te lopen, en hoe het volk van een Theocratie overging naar een Koninkrijk. Wie zien ook dat God Zijn volk genadig is. Steeds als zij ongehoorzaam waren strafte God ze (onderdrukking door andere volken, slavernij, deportatie) maar als zij Hem weer zochten en berouw toonden over hun gedrag herstelde Hij ze weer en liet ze terugkeren naar het Heilige Land.

In de geschiedenis van Israël kunnen wij belangrijke lessen terugvinden over God's handelen met Zijn volk, Israël. Dit kunnen wij, in geestelijke zin, ook toepassen op onze eigen gemeenten maar ook op ons persoonlijke leven. Het is daarom van belang de geschiedenissen te lezen, leren, kennen en begrijpen om zo tot een juiste toepassing van de geestelijke lessen die er in terug te vinden zijn te komen.

3. Poëtische boeken

Er zijn vijf zogenaamde 'Poëtische boeken', te weten: Job, Psalmen, Spreuken, Prediker en Hooglied. Met Poëtisch wordt niet per definitie bedoeld dat het hier poëzie betreft, een boek als Job bijvoorbeeld voldoet niet aan de regels van de dichtkunst.

1. Job

we kwamen het boek Job al eerder tegen. Geschreven in de tijd van de aartsvaders of volgens sommige zelfs de 'voortijd'. Job's geloof werd beproefd maar hij bleef trouw aan God alhoewel hij in zijn ellende opstandig tegen God was geweest; "Daarom herroep ik en doe boete, in stof en as" (Job 42:6)

2. Psalmen

het boek bevat gedichten en liederen geschreven door David en anderen. De liederen werden gezongen in de tempel (onder andere). Volgens sommigen zijn de Psalmen ook profetisch. Zeker van de Psalmen van David kan dit in een aantal gevallen gezegd worden. Het is zeker meer dan een verzameling "geestelijke liedjes"! In de psalmen zijn prachtige lessen te vinden in mooie woorden vastgelegd.

3. Spreuken

Deze spreuken, van Salomo, bevatten veel wijsheden op het punt van praktische zaken maar ook geestelijke wijsheden.

"Ver is de Here van de goddelozen, maar het gebed der rechtvaardigen hoort Hij" (15:29). Salomo vroeg bij aanvang van zijn roeping tot Koning van de Here géén geld, geen macht, .. geen aanzien. Hij vroeg de Here God om wijsheid. En de Here gaf hem die, en dat niet alleen; alle andere dingen kreeg hij er bij! In spreuken vinden we veel van de wijsheid van Salomo terug.

4. Prediker

Prediker word door veel mensen als een 'saai' of 'depressief' boek beschreven. Het kent slechts 12 hoofdstukken. Het hele boek lezen kost nog geen uur en kan erg interessant zijn; het boek is geschreven door "de Zoon van David, koning te Jeruzalem" oftewel: Salomo. Ook 12:9 toont dit "hij stelde vele spreuken op". Salomo schrijft het boek in de 2e persoon. Het verteld over een man die probeert het geluk te vinden in rijkdom, liefde, macht, roem en in studie (wijsheid). Hij vindt het ware geluk nergens in en ontdekt dat het échte geluk alleen gevonden wordt in het dienen van God en het houden van de wet van God. Prediker waarschuwt ook dat het van belang is dat 'de jongeling' vroeg leert om de Here te dienen en in zijn jonge jaren al rekening te houden met de tijd dat hij ééns voor God zal komen te staan. De belangrijke les die we hier onder andere uit kunnen leren -- en toepassen -- is dat we kinderen en jongeren zeker niet links moeten laten liggen maar al onze aandacht naar hun vorming en opbouw van hun geloof en kennis van de Here moet gaan voordat "de kapperbes niet meer helpt" (men oud is en gaat sterven!).

5. Hooglied

Hooglied -eveneens door Salomo geschreven- is een liefdeslied. In de voorbije eeuwen is vaak erg krampachtig gedaan over het Hooglied; zo waren er kerken waar men een bepaalde leeftijd moest hebben bereikt voor men het mocht inzien, maar er waren ook kerken en groepen die Hooglied vergeestelijkten. Dat wil zeggen dat men ontkennde dat het hier een boek betrof waarin de liefde -in een mooie, zuivere, vorm- werd beschreven. Dat terwijl het boek overduidelijk is in zijn fysieke beschrijvingen van lichamelijke kenmerken e.d. Het Hooglied is éérs een liefdeslied, het bezingt de mooie kanten van de (fysieke) liefde tussen man en vrouw. Daarnaast kán het ook geestelijk toegepast worden, in die zin dat het de liefde tussen God en Zijn bruid (Israël) weergeeft. Persoonlijk vind ik dat enigzins gezocht. God schiep man en vrouw. Daarmee schiep Hij ook de sexuele relatie. Hooglied laat zien dat dit een relatie is welke gekoesterd moet worden en (op de juiste tijd) er van genoten mag worden. Als God de mens niet uitgerust had met sexuele gevoelens dan was het menselijke geslacht snel tot een einde gekomen...

4. Profetie

Het laatste gedeelte van het OT zijn de profetische boeken. Daarbij wordt over het algemeen een onderscheid gemaakt in de "Grote Profeten" en de "Kleine Profeten". Het zijn Jesaja, Jeremia, Klaagliederen, Ezechiël, Daniël, Hosea, Joël, Amos, Obadja, Jona, Micha, Nahum, Habakuk, Zefanja, Haggai, Zacharia en Maleachi. De profeten spraken tot het volk namens God. Soms spraken zij ook "over het volk heen", over andere tijden - de verre toekomst.

De taak en het leven van de profeet was niet eenvoudig, vaak werden ze niet erg gewaardeerd door hun eigen volk of leiders van het volk en waren soms hun eigen leven niet zeker. Lees bijvoorbeeld de geschiedenis in Jeremia 36, let daarbij eens op de verzen 23 t/m 26. Zonder ook maar te verbleken verbrande de koning (Jojakim, een vazal van de Farao van Egypte) de profetie van Jeremia en gaf bevel hem gevangen te nemen.... En lees ook in Jeremia 38 hoe Jeremia in een put wordt gegooid en men hem gewoon van de honger wilde laten omkomen.

De taak van een profeet was:

1. het volk wijzen op hun zonde, dat ze afvallig waren (geworden) van God;
2. onderwijzen en corrigeren van het volk en de leiders (Koning, oudsten), oproepen tot bekering;
3. het zien van de toekomst - zoals God die hen toonde.

Als voorbeeld van dat zien in de toekomst: Jesaja -die 700 jaar voor Christus leefde- voorzegde de komst van Christus en vele andere zaken over het Koninkrijk. Jesaja's profetieën gaan zelfs nog verder, nog óver onze tijd heen. Zo voorspeld hij bijvoorbeeld ook het Messiaanse vrederijk. Dit is géén "Chiliastische opvatting" want zélfs de NBG vertalers hebben boven dit gedeelte gezet: "Het Messiaanse Rijk".

Profeten toetsen

Hoe wist men in het "oude" Israël of een profeet werkelijk een profeet was? Dat wat hij voorspelde over de vérrre toekomst ook waar zou zijn en dat men niet van doen had met een fantast? We kunnen dit in een boek als Jesaja heel goed zien (maar ook bij andere profeten):

1. er is sprake van "korte termijn profetie". De profeet profeteert dingen die over - bijvoorbeeld- een aantal jaren gebeuren. Of zelfs over een uur na de "aanzegging" van het te gebeuren feit. Als deze dingen ook daadwerkelijk, letterlijk, zo uitkomen weet men dat er sprake is van een man die woorden van God spreekt! Denk bijvoorbeeld nog even aan Jeremia 36, vers 30 waarin voorspeld wordt door Jeremia (uiteraard is het God die hem dit laat zien) dat Jojakim's lijk op straat zal liggen. Jojakim sterft inderdaad kort daarna en zijn broer Sedekia wordt koning in zijn plaats, als vazal van Nebukadnezar die inmiddels de macht heeft overgenomen van Egypte.
2. er is sprake van een zien in het verleden. De profeet verklaart aan het volk wat God heeft gedaan en legt uit waarom, wat het nut er van was. Hij treedt daarmee op als "Bijbelleraar" of "verklaarder" van God's handelen;
3. vooral aan het eerste, de "korte termijn profetie", wist men dat de "lange termijn profetie" óók waar moest zijn.

Bij Jesaja zien we "korte termijn profetie" (bijvoorbeeld over de ballingschap van Juda), "middellange termijn" (de eerdergenoemde voorspelling over de komst van de Messias) en "lange termijn" (Messiaanse Vrederijk). Er is geen twijfel mogelijk -doordat de korte- en middellange termijn profetie inmiddels uitgekomen is- over het feit dat de "lange termijn profetie" van Jesaja woorden van God zijn die óók ééns zullen uitkomen.

Het boek Daniël is ook zo'n mooi voorbeeld van profetie op de "korte termijn"; hij legt de droom van Nebukadnezar uit waarin naar voren komt dat Nebukadnezar zeven jaren lang als een dier (krankzinnig) zal leven. Precies twaalf maanden nadat Daniël de uitlegging, de profetie, geeft treft de krankzinnigheid de grote heerser en hij is zeven jaren lang krankzinnig (Daniël 4). Maar in hetzelfde boek vinden we, in Daniël 2, een andere profetie (uitleg van een droom middels een visioen van God aan Daniël) welke gaat van de tijd van Nebukadnezar tot na de huidige tijd (in elk geval het moment dat dit geschreven wordt)! Doordat de "korte termijn profetie" waar is gebleken, weten we dat de "lange termijn profetie" ook waar zal zijn.

Voor het volk Israël was het een uitgemaakte zaak; een profeet moest "verifieerbaar" zijn. Was dat niet zo, of kwam zijn profetie niet uit, dan was er sprake van een valse profeet en was zijn profetie van nul-en-generlei waarde. Sterker; deze moest volgens de wet, omdat hij dééd alsof hij namens God sprak, ter dood worden gebracht.

Tot slot geldt voor profetie dat deze niet alleen verifieerbaar is maar ook volstrekt foutloos omdat deze immers door God Zélf gegeven is/wordt.

De regels (korte- en langere- termijn profetie, verifieerbaarheid) geldt eveneens voor profetie in het NT. Helaas komen we bewegingen tegen welke de zogenaamde 'Gemeentelijke profetie' leren, waarbij tevens toegestaan is dat er 'fouten' in de profetie voorkomen. Dit onder het motto "onvolkomen is ons kennen". Dit is niet Bijbels. Ten eerste kent de Bijbel géén "gemeentelijke profetie", ten tweede is het profeteren niet te scharen onder "ons kennen" aangezien het Woorden Gods zijn. Wij ("ons") hebben er niets mee te maken, de profeet is niet meer of minder dan een 'doorgeefluik'. Fouten in de profetie zijn daarmee uitgesloten. Ook het Nieuwe Testament is hier zeer duidelijk over! Om dus profetie in het NT te begrijpen en de waarde er van te zien etc. is het goed de Oud Testamentische profetie te kennen, niet alleen inhoudelijk maar ook de er achterliggende 'systematiek'.

CONCLUSIES

Het OT leert en geeft dus inzicht in de volgende (kern)zaken:

1. ontstaan van de schepping, ontstaan van de mens;
2. vraagstuk van (de oorsprong) van de zonde;
3. God's handelen met de mens;
4. De uitverkiezing van het volk Israël, hun "religieuze systeem" (Wet)
5. God's handelen met dit volk, geeft inzicht in bepaalde principes als zonde, berouw, genade
6. Profetie voor Israël én de wereld. Bevat niet- of nauwelijks profetie die betrekking heeft op de Gemeente.

Daarmee is het Oude Testament feitelijk een complete Godsopenbaring voor- of aan Israël en de heidenen. Het NT voegt daar, met uitzondering van een aantal profetische gedeelten, weinig aan toe voor hen. Het bevestigt de positie van Israël en de niet-gelovigen. Wat het NT dan wel brengt, kunt u lezen bij de inleiding op het NT.

In het OT liet God tevens zien dat er eens een tijd zou komen dat hij een nieuw verbond zou maken (Jeremia 31:31v).